

Pinksteren, het feest van de goede Geest

Eigenlijk is het pinksterfeest nooit goed van de grond gekomen in de beleving van de mensen. Kerstmis is voor velen het hoogtepunt van het kerkelijk jaar en de enige dag, dat de kerken te klein zijn. Pasen is het voornaamste feest van de christenen, maar in populariteit haalt 't het niet bij Kerstmis. En Pinksteren al helemaal niet. In Nederland is dat de dag van Pinkpop en andere muziektfestivals, van rommelmarkten en sportwedstrijden. Nog slechts een handjevol mensen denkt op Pinksteren aan dat vurige en stormachtige begin van de Kerk. In onze theologie en vroomheid zijn we blijven steken bij de tweede Persoon van de Drie-eenheid: de Zoon, het mensgeworden Woord, Jezus Christus. Aan de Geest zijn we nog niet toe, we weten niet goed raad met Hem, we zijn zelfs een beetje bang voor Hem (of voor Haar, want het Hebreeuwse woord voor Geest is 'Ruach', en dat is vrouwelijk; het Latijnse 'Spiritus' is mannelijk en het Griekse 'Pneuma' is onzijdig; zoek het maar uit).

Wij in het Westen hebben een sterke neiging om alles te regelen en vast te leggen in wetten en reglementen, in ambten en instituties: orde moet er zijn. We hebben de Geest van God gebonden en gevangen in onze ordening; de charismatische beweging is begonnen om de Geest weer wat ruimte te geven. Toch doet die Geest moeite om door te breken in mensen als paus Johannes, bisschop Oscar Romero, dominee Maarten Luther King; of hier in Nederland in figuren als Peerke Donders en Titus Brandsma: begeesterde mensen, bezielde voorgangers. We herinneren ons de boeiende periode van het Tweede Vaticaans Concilie: een krachtige wind waaide door de Kerk en bracht velen in beweging: enthousiast wilden we met paus Johannes de Kerk bij de tijd brengen. Maar nauwelijks hadden de concilievaarders hun hielen gelicht, of de Romeinse Curie kreeg de zaken weer goed onder controle. Voor velen werd toen het vuur geblust, het licht ging uit, de Geest werd gedoofd, de deur ging op slot. Juist de sterk-geëngageerden van het Concilie zitten met een kerkelijke kater. Daarmee zijn ze trouwens in goed gezelschap. Want zo zaten de apostelen ook in die bovenzaal in Jeruzalem: dichte deuren, bange harten, verlaten en uitzichtloos. En toen ontvingen ze de Heilige Geest. Hoe dat precies gaat, weet ik niet. De apostelen wisten het ook niet. Ze hadden er geen woorden voor, ze zochten het in beelden. Buiten adem vertelden ze: "De Heer leeft! Wij zien Hem, Hij gaat door al onze twijfels als door een dichte deur; als door een stormwind verdrijft

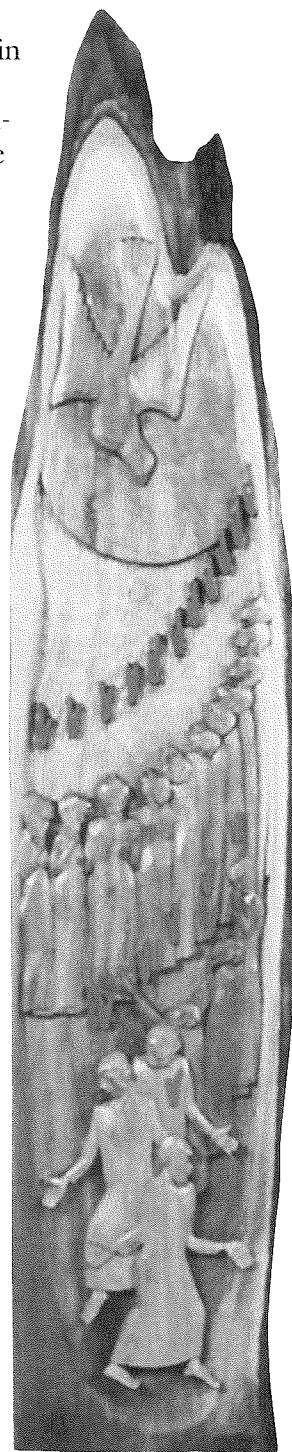
Hij al onze duffe gedachten. Hij zet onze harten in vuur en vlam.”

Dát heeft Herman Falke in zijn beeld ‘Pentecost’ willen uitdrukken. Nauwelijks is de Geest over de apostelen gekomen, of ze komen in beweging; ze treden vrijmoedig naar buiten en beginnen te vertellen over Jezus. Toch hadden ze zich kort tevoren verschanst in die bovensaal uit vrees voor de Joden. En nu ineens staan ze daar en roepen: “Jezus, die jullie aan het kruis hebt geslagen, is opgestaan uit de dood.”

Wij kunnen constateren als een historisch feit én als een Godswonder, dat Christus’ Geest herleefde, dat een handjevol ongeletterde vissers de wereld veroverde: het evangelie ging als een lopend vuur door alle landen rond de Middellandse Zee. Zelfs de machtige Romeinse keizer moest het afleggen tegen de timmermanszoon uit Nazareth. En dat kwam, omdat met Pinksteren enkele kleine, bange mensen begeesterd werden en Jezus’ woorden en daden in praktijk gingen brengen. Toen gebeurden er wonderen van goedheid: de mensen verstonden elkaar weer, want ze gingen een nieuwe taal spreken, de taal van Jezus. Zie het verhaal van Pinksteren in Handelingen 2.

En zo komen we bij de tegenhanger van dit verhaal in het Oude Testament. Want in bijna alle verhalen uit het Tweede Testament vind je een parallel met het Eerste. Ik bedoel het verhaal van de toren van Babel (Gen. 11).

De mensen waren machtig geworden en ze werden hoogmoedig. Ze zeiden: “We gaan een wereldstad maken, zo torenhoog dat de top tot in de hemel reikt.” Maar menselijke hoogmoed komt ten val. Ondanks alle planning liep het menselijk verkeer in Babel dood. Babel werd het symbool van verwarring en verstarring, de Babelstad waar de Babylonische spraakverwarring ontstond. Het werd een heidense bende, omdat men ging

spreken met valse tongen: een tong zo scherp als een scheermes, de gladde tong van de bedrieger, de dwingende tong van de machthebber, de boze tong die mensen kleineert. Toen de mensen elkaar niet meer verstonden, raakten ze verstrooid over heel de wereld. En op Pinksteren hoor je een verhaal van goede tongen, en al die verstrooide volkeren vind je terug in Jeruzalem: Parten, Meden en Elamieten. En zie: de spraakverwarring houdt op; door Gods Geest komt er een nieuw verstaan van elkaar op gang.

Wij mogen trouwens dankbaar vaststellen, dat de Geest van Jezus na 2000 jaar niet is uitgedoofd. Overal in de wereld vind je mensen die gegrepen zijn door de Heilige Geest. Ik ervaar die Geest in veel blije vieringen in de kerk; die goede Geest is aanwezig in onze gezinnen, in de liefde en geborgenheid die een man en vrouw, ouders en kinderen elkaar bieden; die troostende Geest bespeurde ik menigmaal aan een sterfbed of in de eerbied voor een overledene.

Die Geest is het, die ons voort doet gaan, ondanks teleurstellingen. En als we soms zeggen, dat we het bijltje er bij neer willen gooien, ontdekken we net op tijd, dat dat geen pinkstertaal is, geen taal van hoop, ingegeven door de Geest, maar door het spook van de moedeloosheid. En in spoken moet je niet geloven. Maar wel in Gods goede Geest.